

nevhaber

NEVŞEHİRİN SAĞLIK JEOLJİSİ KONFERANSI

Mustafa KAYA

mkaya47@hotmail.com

24.Aralık.2014 günü Nevşehir Üniversitesi Jeoloji (Yerbilim) Bölümü yılın son etkinliği olarak çok çok yararlı, hatta gelmiş geçmiş tüm konferanslar ve gelecekteki konferanslar içinde de 1. sırada önemli olan bir konuda Ankara'dan konuşmacı çağırdı ve bu etkinlikle sanırım 2014'ü kapadı.

Konferansı bu kadar önemli görmemizin sebebi direkt olarak sağlığımızı ilgilendirmesindedir. Görüyorsunuz ki ölüm selaları çoğaldı, nüfus artışı durdu, yaşlandı ve kanserden ölümler % 100 oranında artmaya devam ediyor.

Bölgemizde Erciyes ve diğer yanardağların nimetleri yanında çok fazla da külfetleri var. Özellikle son yıllarda yol açılmaları, kaya otel, narenciye deposu, lokanta, diskotek vb için kaya kesmeler teknolojinin verdiği olanaklarla anormal boyutlara ulaştı. "*Tehlike arzermeyen kaya kesilemez*" ilke kararına rağmen son 7-8 yıl içerisinde yasa tanımaz bir talan düzeyine çıktı.

İşin kültürel ve tarihi eser boyutu bir yana bu konferansta bu kaya tüflerin kesilmesiyle ortaya çıkan hastalıkları ve önlemleri anlatıldı. Konferansçı Dr. Eşref Atabey jeoloji yüksek mühendisi olarak 35 yıla yakın zamanın önemli bir kısmını Nevşehir iline hasretmiş bir bilim insanıdır. Tuzköy, Karain ve Sarıhıdır köyleriyle diğer tüm yerleşimler için sayısız raporlar hazırlamış, kurullarda yer almış, birçok kitaplar yazmış, Anadolu insanına kendini hasretmiş bir aydındır.

Konferansa halktan gelen bir kişi olmayışına dekanımız ve diğer ğretim yeleri hayretlerini ifadeden kendilerini alamadılar. Bu da kanser ölümlerinin çokluğunu açıklayan bir delildir sanırım.

Eşref Beyin *"Anadolu, nasıl  kıtanın ortasında nadir bir alansa; çok karışık kayaçlardan olması da ender bir durumdur. 1-2 km'de yapı değişebilir. Su ve yiyeceklerimizi bu kayaçlar oluşturur. Bu nedenle bu karışık yapıda minerallerin az veya çok oluşu sağlığı etkiler."* Sözleri bana Aziz NESİN'in bu milletin %60'ının aptal olduğu sözü zerine Konya Selçuk niversitesinin aptallık üzerine araştırma yaptığı ve Anadolu topraklarında çinko eksikliğinin tespiti ile bu madenin eksikliğinin aptallık yaptığı tarihi dönemlerden beri aptallığın mevcut olduğunu ortaya çıkarması aklıma geldi.

Yani hiç ummadığımız bir hastalık bile bakıyorsunuz yer yapısından kaynaklanabiliyor.

"Nevşehir ili de çok karışık bir yer yapısına sahip. 2001'de İsveç'te ortaya çıkan Tıbbi Jeoloji yurttaşların hukuksal haklarının doğmasına yol açmıştır. Tuzköy'n kanserli arazide bulunmasından hukuksal bir hak doğmuştur ve devlet Karain ve Tuzköy' ev yaparak taşımak zorunda kalmıştır. Tuzköy sorununda yasaya kanser yapan yer yapısı doğal afet olarak konmuştur. ncesinde yasada böyle bir olanak yoktu."

Nevşehir ilinin deprem haritalarında III.derecede geçse de aslında I. derecede deprem alanında olduğu belirtilmiştir kohferansta. 6 adet zararlı toz olduğu; bebeklerin çok toz yutma eğiliminde olduklarını da Syn.E.ATABEY belirtmiştir.

Kaya tflerinden kaynaklanan ve akciğer zarı kanseri, yiyeceklere bulaştığında da mide ve kolon kanseri yapan eriyonit maddesinin Nevşehir merkez ilçede pek az olduğunu ama Gülşehir Bykkayapa Köyünden başlayarak Gülşehir, Nar, Çavuşin, Ürgüp, kek, Karacaören, Boyalı, Tahar'da yeraltına giren hat eriyonitli volkanik tf kayalarının dağılım hattı imiş.

En çok ponza işletimi Nevşehir ilinde olduğu için de önlem alınması gerektiği belirtilmiştir.

Nevşehir çarşısında satılan kilde de zehirli baryum sülfat Sağlık Bakanlığınca edilmiş.

Konferansta söylenen en ilginç cümle "*Türkiye'nin en çok arsenikli suyunun Nevşehir suları olduğunun tespiti*dir" Kuraklık yıllarında artan arsenik miktarının tüm köylerde yüksek olduğu söylendi. Örneğin Dadağı köyünde 500'e yakın, Küçükayhan 143 (Normal 10 ugl) Avrupa Birliğinin en yüksek arsenik oranı kabul ettiği 10 ugl de değişmiş ve artık "0" arsenik birim olarak kabul edilmeye başlanmış. Kayaçlardaki siyah bantların (tabakaların) arsenikli olduğunu da bu konferansta öğreniyoruz. 50 mg üzerindeki arsenikli sulüarın riskli gruplara girdiğini bilerek önlem almamız gerekmektedir.

Sıcak suların da mutlaka bol arsenik içerdiğini öğrenmemiz kaplıca turizmini engeller mi bilemiyoruz.

Himmetdede' de saniyede 60 litre içme suyu kullanılarak elde edilecek altın madeninde harcanacak suyun ilimizin içme suyu olarak planlanmasının en acil görev olduğunu düşünüyoruz. Belediyeler ve milletvekillerimiz bu işe köktence bir çözüm bulmalıdırlar.